

Til Socialudvalget

08-12-2009

Bilag 2: Mulige strategispor i forhold til hjemtagelsesstrategi på handicapområdet

Sagsnr.
2009-170048

Dokumentnr.
2009-754579

Socialforvaltningen skal i forlængelse af budget 2010 sammen med Økonomiforvaltningen udarbejde forslag til en hjemtagelsesstrategi, der på sigt skal reducere antallet af køb af pladser i andre kommuner samt give bedre og billigere løsninger. Hjemtagelsesstrategien skal forelægges Socialudvalget og Økonomiudvalget og indgå i forhandlingerne om budget 2011. Der skal i den forbindelse udarbejdes businesscases for investeringer med henblik på hjemtagelse.

I dette notat beskrives de fire ”spor”, som der arbejdes med i forhold til udformningen af en egentlig strategi. Strategien forventes klar primo februar, således at den kan indgå i arbejdet med budget 2011.

Baggrunden for de beskrevne strategispor for hjemtagelse er en overordnet analyse af købte pladser på handicapområdet og de lovmæssige forudsætninger omkring botilbud. Der er taget udgangspunkt i data vedr. købte pladser i 2009.

60108 - SOF Centralt

Bernstorffsgade 17, 4.Sal
1592 København V

www.kk.dk

Der arbejdes med følgende mulige strategispor:

1. Midlertidigt botilbud til unge borgere med et handicap
2. Akut-pladser
3. Ad-hoc hjemtagning
4. Proaktivt køb og salg af pladser

Samlet skal det bemærkes, at købte pladser i mange tilfælde ligger prismæssigt tæt på Københavns Kommunes egne tilsvarende tilbud. Den største økonomiske gevinst på enkeltsager kan findes på de dyreste sager. Her kan der opnås besparelser ved at samle meget ressourcekrævende borgere i specialiserede tilbud, hvor alle beboere har brug for meget personaledekning. Der er allerede to tilbud undervejs til hjemtagning af denne type borgere, jf. bilag 3.

For sager under 1 mill. kr. vil besparelsen ved, at flere borgere får plads i kommunens egne tilbud, kunne findes indirekte i en større og mere fleksibel kapacitet i kommunens egne tilbud samt en besparelse på den administrative overhead, som indregnes i taksten på købte tilbud. Ved en udbygning af kapaciteten på egne tilbud vil den marginale omkostning ved den administrative overhead være mindre, end det er tilfældet ved de købte tilbud. Ved en større egen kapacitet af tilbudspladser vil det være muligt at foretage en bedre matchning af borgens behov og tilbudenens målgruppe, herunder udnytte stordriftsfordele og specialiseringer i de enkelte botilbud.

Der skal i det følgende tages forbehold for, at borgere, der er visiteret til et botilbud efter servicelovens § 108, har ret til frit at vælge, hvor de ønsker at bo. En borger kan således vælge et tilbud i en fremmed kommune, under forudsætning af at den fremmede kommune også godkender borgeren til tilbuddet. Det vil derfor fortsat være nødvendigt at købe pladser til borgere med handicap.

Ligeledes er det en forudsætning i nedenstående, at borgere i botilbud efter servicelovens § 108 ikke kan flyttes uden at give samtykke, eller hvis der er en personlig værge, uden værgens samtykke.

Det vil derfor næppe være muligt at hjemtage større grupper af borgere i samme målgruppe og etablere et samlet tilbud til dem. Derfor er nedenstående strategispor bundet op dels på hjemtagelse af borgere, når borgeren skal revisiteres pga. ændrede behov, og dels på forebyggelse af køb af pladser.

Spor 1: Midlertidigt botilbud til unge borgere med et handicap

Målet med dette spor er at undgå køb af pladser til unge handicappede, når de overgår til voksenområdet fra en døgnforanstaltning på børneområdet.

Unge borgere med et handicap, der overgår fra børneområdet til

voksenområdet, udgør omkring 55 % af tilgangen på købte pladser. Der er tale om unge, som indtil de er 18 år, er placeret i andre kommuner enten i familiepleje, på private opholdssteder eller i kommunale tilbud. Når en ung borger med et varigt støttebehov bliver 18, vil vedkommende oftest skulle skifte til et tilbud efter voksenparagrafferne i Serviceloven.

På grund af lille omsætning i Københavns Kommunes egne pladser vil der sjældent være en ledig plads, når en anbragt ung overgår til voksenområdet. Derfor købes der oftest en plads. Socialforvaltningens udbygningsplaner omfatter etablering af botilbud til borgere på *venteliste* og er således ikke rettet mod denne målgruppe. Endvidere skal der findes plads til de unge efterhånden, mens åbningen af nye tilbud betyder et antal pladser, der skal besættes på samme tid.

Derfor arbejdes der med muligheden for at etablere et midlertidigt botilbud til unge med handicap efter servicelovens § 107, men med døgndækning. Den unge skal tilbydes en plads her, indtil der opstår en ledig plads i et af kommunens egne længerevarende tilbud, der matcher borgerens behov. Et tilbud målrettet unge vil samtidig være en pædagogisk fordel, idet det bliver muligt at skabe et ungdomsmiljø i botilbuddet. Derfor skal der være tale om et meget fleksibelt tilbud, både hvad angår metode, bemanning og målgruppe. Flexibiliteten vil på kort sigt give et mindre besparelespotentialer på driftsudgifterne, men besparelsen vil primært bestå i, at et midlertidigt tilbud giver mulighed for at flytte borgeren til et varigt tilbud inden for eget regi, der præcis matcher den enkeltes behov, når der opstår en ledig plads. Derved vil man på sigt opnå den bedste ressourceudnyttelse.

Spør 2: Akut-pladser

Målet med dette spor er at undersøge, om der må købes pladser, når der akut opstår behov blandt borgere på venteliste. Køb af pladser ved akut opstået behov udgør omkring 20 % af tilgangen af købte pladser.

Omsætningen på Københavns Kommunes botilbud er relativt lille både set i forhold til det samlede antal pladser og i forhold til ventelisten til botilbud. I nogle tilfælde ændrer en borgers behov sig væsentligt eller pludseligt, mens denne står på venteliste, og der kan derfor være behov for akut køb af en plads.

Derfor arbejdes der med muligheden for at etablere akutpladser i tilknytning til botilbud. Akutpladserne skal tænkes ind i eksisterende udbygningsplaner eller kombineres med etablering af nye aflastningspladser, da der ikke i dag findes ledige boliger i tilknytning til eksisterende botilbud. Ved etablering af nye tilbud kan enkelte pladser reserveres til en akutfunktion og ikke anvendes til borgere fra

venteliste.

Et akut-tilbud vil nødvendigvis skulle udformes som et fleksibelt tilbud og af midlertidigt karakter. Dette vil på kort sigt mindske besparelspotentialet. Til gengæld vil der på længere sigt være besparelspotentiale i at placere borgeren i et tilbud, der matcher borgerens behov.

Det vil ikke være muligt at undgå, at nogle borgere bruger deres mulighed for frit valg til at ønske tilbud i andre kommuner, men når det frie valg skyldes et øget eller ændret støttebehov, kan det være relevant at tilbyde et aflastnings- eller akut-tilbud.

Spør 3: Ad-hoc hjemtagning

Målet med dette spør er anvendelse af egne tilbud, når dette er billigere end en købt plads for en given borger. Dette spør er rettet mod allerede købte pladser, hvor København i dag er betalingskommune.

Pr. 1. marts forventes en lovændring, der betyder, at Københavns Kommune kan tage handleansvaret tilbage for de borgere, hvor handleansvaret i dag er overdraget til fremmede kommuner (Forslag til Lov om ændring af lov om retssikkerhed og administration på det sociale område og lov om social service, Indenrigs- og Socialministeriet).

Hovedparten af de sager, som Københavns Kommune overtager handleansvaret for, vil være § 108-botilbud. Det betyder, at borgeren fortsat har frit valg, og at borgeren derfor selv kan ønske andre tilbud, og at borgeren ikke kan flyttes imod sin vilje. Hjemtagelsen i forhold til størstedelen af eksisterende sager skal derfor ske løbende, når der opstår ændringer i borgerens situation, hvor der er behov for en revisitering. Årligt forventes det, at der vil være tale om 10-15 ud af alle de købte pladser, hvor ændringer i borgerens behov kan give anledning til en viderevisitering til egne tilbud. Forventningen er baseret på den omsætning, der er blandt egne pladser.

Der vil derfor ikke være behov for, at der etableres deciderede ”hjemtagelsesbotilbud”, men derimod, at der reserveres eller tilvejebringes ledige pladser til at tage borgere hjem.

Samlet har de købte § 108-tilbud en gennemsnitspris på 775 t.kr. pr. helårsplads. Heri er indregnet en administrativ overhead på 7 %. Til sammenligning har kommunens egne § 108-tilbud en gennemsnitspris på 738 t.kr. Rent driftsmæssigt koster de købte pladser det samme som kommunens egne tilbud, idet forskelle i enhedspris kan forklares med den administrative overhead.

Da der således driftsmæssigt kun er en mindre forskel mellem købte og egne tilbud, vil det stille krav til visiteringen af de konkrete hjemtagelsessager. Når der er tale om sager, der ligger omkring en gennemsnitspris, er der behov for minutiøst at matche borgerens behov i forhold til det konkrete botilbud. Til dette formål vil man kunne anvende Fælles Sprog, som er en form for systematisk behovsmæssig udregning. Fælles Sprog forventes at være fuldt implementeret på handicapområdet ved udgangen af 2010.

Spør 4: Proaktivt køb og salg af pladser

Målet med dette spør er at skabe budgetmæssig balance på køb og salg af botilbudspladser.

Som supplement til hjemtagelse kan der arbejdes strategisk i forhold til salg af pladser. Muligheden for salg vil dog være begrænset, fordi omsætningen på kommunens pladser er meget lille, og fordi der næsten altid vil stå en københavnsk borger fra ventelisten i kø til en ledig plads. Salg af pladser vil driftsmæssigt kunne give en bedre balance, men kan indvendes, at det vil være en dårlig anvendelse af anlægsressourcerne.

I nogle tilfælde vil købte pladser være billigere end egne tilbud. Her kan Fælles Sprog være redskabet til at foretage en detaljeret behovsudredning for at afklare, hvilket tilbud der er økonomisk mest fordelagtigt i en konkret situation.

Købte tilbud er fx oftest billigere for unge på STU-forløb (særligt tilrettelagte ungdomsuddannelse) som er mindre støttekrævende, eller for unge som har brug for midlertidigt botilbud med henblik på udslusning til egen bolig. Her vil der være en anlægsmæssig besparelse ved at anvende private tilbud.